

MET DANK, DOOR MIJNOVERHEID BIJ DE VOEDSELBANK

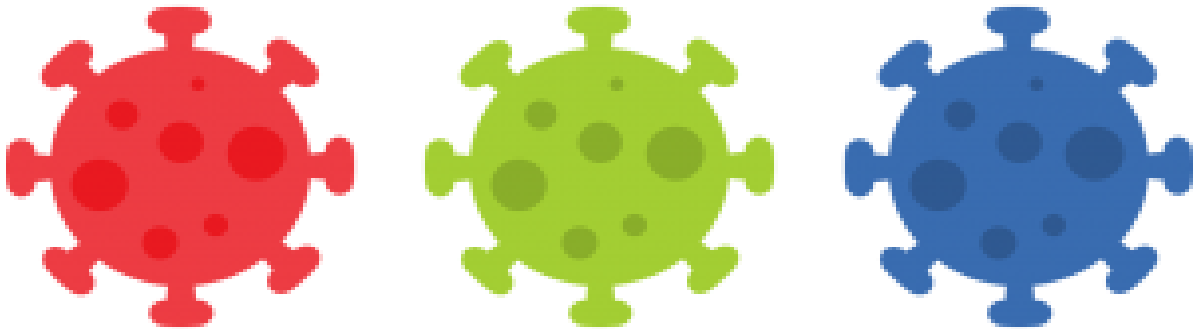
Gerard Sangers.

Hoofdstuk 24. Coronacrisis

Het boek van Gerard Sangers was bijna af toen de Coronacrisis uitbrak. In een lang hoofdstuk beschrijft hij wat hij daarna zag gebeuren.

Het is vandaag **22 maart 2020**.

Zondagmorgen 7 uur. Ik kon niet meer slapen, naar beneden, wat drinken, sigaretje. De bedoeling was dat ik weer terug het bed in zou gaan, toch maar niet. De koffiepot aangezet en dit verhaal gaan schrijven.

Op de radio hoor ik het bericht dat het dodenaantal alleen al in Italië al is opgelopen tot bijna vijfduizend. Overleden aan het coronavirus. De wereld staat op z'n kop, de wereld zit op slot. Ik ben niet bang ook het dodelijke virus op te lopen, maar alles is wel eng. Boodschappen doen is eng. Mensen moeten 1,5 meter afstand houden van elkaar, de caissières zitten achter een plexiglas scherm, vele schappen zijn leeg. Op een "Hallo" krijg je een moeizame groet terug, een praatje is er niet meer bij. Dit virus wordt verspreid van mens naar mens door de lucht. Iedereen die ook maar een beetje verkouden is moet binnen blijven. Ik ben neusverkouden. Dat stelt niet veel voor, maar ik durf in het openbaar niet te kuchen of niezen. Daarom vorige week maar twee verjaardagen afgezegd. Eén kuchje en iedereen kijkt je vreemd aan.

Alle horeca is dicht, ook mijn dochter die werkt op een vakantiepark zit nu thuis. Mijn ex-vrouw werkt als vrijwilliger bij een verzorgingshuis voor bejaarden, ook zij zit thuis. Ze valt onder de zogenaamde risicogroep. Ik val ook onder de risicogroep: hartpatiënt, lichte COPD, grijs haar. Volgens de deskundigen vallen de meeste slachtoffers onder de groep vanaf zestig plus. Oké, dat ben ik dus ook.

Niemand, ik dus ook niet, heeft zo'n situatie ooit meegemaakt. Mensen zeggen "Het lijkt wel oorlog," maar een oorlog in vrede. De vijand is onzichtbaar, de vijand is een dodelijk virus dat je niet kunt zien, proeven, horen. Ieder mens kan deze vijand in zich hebben, zonder het te weten.

Ik zit in een spagaat. Dit verhalenboek gaat over de ellende die je mee kan maken als bijstandsgerechtigde. En nu moet ik in deze situatie bekennen dat ik blij ben met mijn bijstandsuitkering. Negentig graden om.

Ik ben opgevoed met het standaardantwoord van mijn moeder: “Er zijn altijd mensen die het slechter hebben!”

Ook wij als kinderen klaagden nog wel eens onder het eten over vaak pietluttige probleempjes. En dan, ja hoor: “Er zijn altijd mensen die het slechter hebben dan jij.”

Met het ouder worden krijgen dit soort levenslessen steeds meer waarde. De coronacrisis is natuurlijk ook een economische crisis. De wereldhandel ligt stil. Wij als Nederland zijn een exportland. Zeventig procent van wat wij verdienen is handel met het buitenland en het buitenland zit op slot. Gisteravond zag ik het trieste beeld dat honderdduizenden bloemen vernietigd werden: rozen, lelies, tulpen. De hele oogst de container in. Op dit moment niets meer waard. Ze deden een oproep om een extra bosje bloemen in huis te halen of iemand in deze tijd te verrassen met een bloemetje. Maar ja, als wij zeventig procent exporteren, mag iedere Nederlander wel zeven bossen bloemen in huis halen.

Over bloemen gesproken. In een crisissituatie leer je hoe een klein land groot kan zijn. De wereld mag dan stilstaan, maar dat wil niet zeggen dat Nederlanders stil gaan zitten. Het tegendeel is waar. Spontaan kwamen er dagelijks nieuwe creatieve initiatieven vanuit het niets uit de maatschappij. De grootste angst was natuurlijk over de gezondheid van mensen. Ziekenhuizen lagen vol, ze kwamen intensive-care-bedden tekort. Spontaan werd er een oproep gedaan om op een bepaalde dag om 7 uur 's avonds op straat te applaudisseren voor alle zorgmedewerkers. Ook ons koningshuis deed hier aan mee. Een rozenkweker maakte een bloemenhart van maar liefst 2000 rozen in de aankomsthal van een ziekenhuis. Kinderen kleurde met stoepkrijt hartjes op de stoep, studenten boden digitale bijles aan voor scholieren, voor een groot flatgebouw werden (op afstand) fitnessoefeningen gedaan en de mensen deden mee op hun balkons, en nog vele, vele prachtige voorbeelden. Ik ben een emotioneel mens, deze weken kon ik bij al dat medeleven, het samen doen, mijn ogen vaak niet droog houden. Bij mij willen de tranen nog wel eens vloeien bij 'emo-tv'. Ik heb wat af gejangt deze week. Niet voor mezelf of uit angst, maar om al die mooie mensen met hun liefde voor elkaar.

Waarom ben ik nu blij met mijn bijstandsuitkering? De regering heeft financiële noodmaatregelen getroffen. Bedrijven kunnen financiële hulp krijgen door goedkope leningen, uitstellen van betalingen, aanvragen van WW voor het personeel enzovoort. De verwachting is dat deze noodmaatregelen de komende drie maanden vijftig miljard euro gaan kosten: € 50.000.000.000! De gedachte is dat géén bedrijf failliet mag gaan en geen werknemer werkloos. Ondanks dat we één der rijkste landen van de wereld zijn, is dit onvoorstelbaar veel geld. Natuurlijk mag in deze situatie geen bedrijf failliet gaan en mensen niet werkloos, maar... er zijn altijd mensen die buiten de boot vallen. Flexwerkers, mensen met een nuluren contract, deeltijdwerkers, mensen met een tijdelijk contract... en dat zijn er op moment drie miljoen!!! Dat is de onderkant van de arbeidsmarkt. Van het ene moment op het andere moment géén inkomen meer. Ga er maar van uit dat deze mensen geen spaarrekening hebben, zij leven van salarisstrook naar salarisstrook. Van baantje naar baantje. Van tijdelijk naar tijdelijk. Wat moeten ze dan? O, jee... een bijstandsuitkering aanvragen bij de gemeente! In dit verhalenboek staan voldoende dramaverhalen over hoe dit in de praktijk werkt. 'Gelukkig' heb ik al een bijstandsuitkering. Dus iedere maand komt er inkomen binnen. Gelukkig.

Twee weken geleden kreeg ik 'hoog bezoek'. Een appje van een ambtenaar van mijn gemeente. “Hallo Gerard, hoe gaat het met jou? Ik heb morgen een uurtje vrij in mijn agenda, kom je een bakkie doen en even bijpraten?”

Ik antwoorde terug: "Liever niet, voor mij is de drempel van het gemeentehuis in de loop der jaren alleen maar hoger geworden." Zij had er mede voor gezorgd dat mijn project [Bijstand-Werkt-Samen](#) twee jaar geleden gerealiseerd was, maar door haar eigen medewerkers ook weer afgebroken. Ze antwoordde terug: "Dan kom ik bij jou op de koffie!"

Eerlijk gezegd vertrouwde ik het voor geen meter. Twee jaar geen persoonlijk contact en nu op de koffie. Mede door mijn verhalen 'te gek voor woorden' zie ik steeds vaker beren op de weg. Bij mij aan tafel hadden wij een heel eerlijk, open en persoonlijk gesprek. Zij schrok van het plotseling overlijden van mijn jongste broer, vorig jaar. We spraken over dat er meer is tussen hemel en aarde. Over hoe moeilijk het is om als leidinggevende de cultuur van een gemeentelijke organisatie negentig graden om te krijgen. "Ik zou graag vaker met de vuist op tafel slaan, maar ja, dan is binnenkort iedereen ziek," zei ze.

"Ja, ondanks alles en jouw salaris zou ik toch jouw baan niet willen hebben. Ik zou me iedere dag kapot ergeren, als dit mijn personeel is."

Een normale werkgever heeft het wat dat betreft makkelijker. Als het écht niet gaat, kan je altijd van je personeel afkomen. Van een ambtenaar afkomen is zo makkelijk niet.

Ik was heel blij met dat uurtje bijpraten. De achterdocht was weg, wél naar haar, niet naar haar ambtenaren. Wat ik in het verleden vaker deed, was een persoonlijk mailtje sturen over 'de verhalen van de werkvloer'. Veel verhalen uit mijn verhalenboek zijn haar bekend. Ik begreep ook dat er wel een paar zijn blijven hangen, verhalen die alleen zij wist.

We spraken af: "Als je weer eens je ei kwijt wil, gewoon doen, ik wil graag weten wat er in de praktijk gebeurt. Ja, ja, ik weet het, anoniem," zei ze. "Maar nu moet ik mij eerst bezighouden met de coronacrisis."

Wat we toen beiden niet wisten, was hoe ernstig de situatie twee weken later zou zijn.

Van de week kwam de digitale nieuwsbrief van de gemeente binnen. Natuurlijk óók over de coronacrisis en de financiële maatregelen die overheid en gemeente gaan nemen. Ik schrok me dood. Eén of andere domme ambtenaar had een verkeerde link in de nieuwsbrief gezet. Het kwam er simpel gezegd op neer hoe je als zzp'er/eenmanszaak met je financiën moest omgaan, hoe je je inkomsten en uitgaven in beeld krijgt, dat je moest reserveren voor mindere tijden enz. Mijn broek zakte écht af toen ik dat las. Ze hadden één of ander linkje geplaatst over een pilot die vorig jaar was verzonnen. Voor zzp'ers en eenmanszaken kwam het mijns inziens beledigend over. Hoezo je financiën in beeld brengen als je vorige week je tent moest sluiten vanwege regeringsbeleid? In deze crisis zoeken mensen naar het juiste loket: welke regelingen gelden wél en niet voor mij.

Ik heb er toch maar even een mailtje naar de ambtenaar aan gewaagd. "Dit kunnen jullie niet maken, het komt zeer beledigend over voor ondernemers die nu zwaar in de problemen zitten. Willen jullie s.v.p. juiste informatie geven over het gemeenteloket heen?" Ik had er een linkje bijgevoegd met informatie van de KvK (Kamer van Koophandel), dus informatie van alle loketten waar ondernemers eventueel terecht zouden kunnen.

Binnen een paar uur kreeg ik antwoord op mijn mailtje: "Heel veel dank! Onze info in de nieuwsbrief zal wel goed bedoeld zijn, maar je hebt gelijk het komt totaal verkeerd over."

Ik was blij dat ik, op mijn manier, ook een kleine bijdrage kon leveren aan deze crisis. Al is het maar een poging de leefwereld van mensen dichterbij de systeemwereld van de overheid (ambtenaren) te brengen. Regelmatig schrijf ik dat daar een Berlijnse Muur tussen zit.

En toen... kwam er via via weer informatie binnen van de gemeente over de spoedmaatregelen die getroffen werden. En alweer schrok ik. De informatie was bedoeld voor zzp'ers en eigenaren van

bedrijven. Zij kunnen in aanmerking komen voor een bijstandsuitkering. Niet, zoals dit verhalenboek vaak laat zien, op basis van controle, sancties, wantrouwen. Nee, nu was het negentig graden om. Ik kreeg het gevoel van 'nu de geldkraan toch open staat...' Onvoorstelbaar. Normaal word je bij de aanvraag helemaal uitgekleed, de poortwachter probeert je tegen te houden, het overleggen van je hele financiële administratie, belachelijke eisen waaraan je moet voldoen en nu... men hoeft zelfs geen bankafschriften te overleggen én sowieso zouden de eerste drie maanden een financiële gift zijn. Dus gratis geld? Ik snap best dat je in deze crisis regels moet versoepelen, maar zoals ik zwaar tegen bijstandsfraude ben, staan hiermee de deuren naar fraude/misbruik wagenwijd open.

De minister had ook al een oproep gedaan om in deze crisistijd geen misbruik te maken van de regelingen. Het is algemeen bekend dat fraude door bedrijven, zoals btw-fraude, belastingonderduiking, fraude bij faillissement, witteboordenfraude en dergelijke vele malen groter zijn dan bijstandsfraude. Het vreemde is dat bijstandsfraude vaker in de media komt. Ik hoorde op tv een verhaal over een groot detailhandelsbedrijf. De directeuren hadden een vette bonus ontvangen en de aandeelhouders een forse winstuitkering. Totaal ruim een half miljard. Nu met deze crisis kregen de leveranciers een brief met de mededeling dat de betaaltermijn was verlengd van 60 dagen naar 90 dagen! Dergelijke berichten mogen van mij in chocoladeletters op de eerste pagina in de krant. Nog zo'n bericht waar ik mij dood aan erger. Door deze crisis waren de beurzen wereldwijd in elkaar gestort. Een index van min 30%. Dat was nog erger dan de beursval tijdens de bankencrisis in 2008. Nu bleek dat vier Amerikaanse congresleden hun aandelen te voren al verkocht hadden en daarmee een zwaar verlies hadden voorkomen. Dat heet handelen uit voorkennis, ik hoop dat ze keihard worden aangepakt en in de gevangenis verdwijnen.

Terug naar de info van de gemeente. Ik kwam nog niets tegen over financiële bijstand voor mensen met een nulurencontract, flexwerkers, mensen met tijdelijke contracten en dergelijke. Zoals eerder omschreven, zij leven van salarisstrook naar salarisstrook. Hoe moeten zij hun huur betalen, eten en drinken kopen, en dergelijke zaken? Gaan zij weer vallen onder het strenge regime van de aanvraag van bijstand? Je mag blij zijn als je aanvraag binnen acht weken is verwerkt! Dat zou voor velen armoede zijn. Voedselbank? Onverantwoorde schulden? Stress? Voor velen is het een doemscenario. In de bijstand zitten is een heel andere wereld.

Gisteravond had ik er maar eens een waarschuwend mailtje aan gewaagd, naar mijn contactpersoon van de gemeente. "Let op, zoals het er nu staat is het zeer fraudegevoelig en een hele grote groep wordt vergeten." Ik heb er een aantal bijlagen bij gedaan, zoals de statistieken over fraude, recente berichtgeving over de positie van flexwerkers in deze crisis. Ik heb er nog geen reactie op ontvangen, dat kan ook niet anders, het is weekend. Daarbij zullen ze op moment wel iets anders aan het hoofd hebben, dan de mailtjes van Gerard.

25 maart 2020.

Een mailtje van een andere hooggeplaatste ambtenaar. De ambtenaar die bij mij op de koffie kwam blijkt mijn mail toch doorgestuurd te hebben. Anoniem? Eerst voelde ik me een beetje bezwaard, maar de reactie op mijn waarschuwingen maakte veel goed. Mijn valkuil is dat ik mensen niet moet overspoelen met informatie om mijn boodschap te bevestigen, te bewijzen. In een ander hoofdstuk, [Komt de boodschap over?](#), was mijn conclusie standaard: "Jullie snappen er geen moer van." Nu was dat anders, ik heb het idee dat mijn boodschap nu wél overkomt! Mijn waarschuwingen, tips, ideeën werden op prijs gesteld en in het team besproken. Zou deze crisis dan tóch mensen (ambtenaren) op andere gedachten kunnen brengen? Zou het beleid door deze omstandigheden dan tóch negentig graden om gaan?

Mijn angst was en is dat beleidsmedewerkers en uitvoerenden dezelfde criteria en procedures zouden volgen dan normaal bij de aanvraag voor een bijstandsuitkering. De praktijk is dan dat je mensen onbewust (hoop ik) kleineert, onmogelijke opdrachten meegeeft (10 sollicitaties per week), de nadruk legt op plichten, een extreme focus op fraude, enzovoort. Dat zou naar mijn idee, in deze omstandigheden, dramatisch worden voor mensen die uit nood een uitkering aanvragen.

Mijn mailtje naar de gemeente:

“Het is maar meedenken, hoor. Nu in deze rare omstandigheden graag andere criteria dan de afdeling Participatie gewend is:

- *Geen Poortwachter die mensen probeert weg te houden*
- *Werken op basis van vertrouwen en niet op wantrouwen*
- *Simpele procedures om mensen in nood bij te staan.*
- *Controle achteraf, niet vooraf vragen om stapels documenten*
- *Snelle afhandeling van eventuele voorschotten*
- *Het voorlopig achterwege laten van sancties.*
Als er iets niet klopt eerst een telefoontje alvorens een ‘dreigbrief’ te sturen
- *Eventueel aanvraag Voedselbank ook via de gemeente.*
- *Bedenk: deze mensen komen in een wereld die ze niet kennen*
- *Empathie. Ik, maar ook jullie, hebben zekerheid van inkomsten.*
Dit is voor deze mensen de grootste stressfactor op moment
- *Extra signalen woningbouw bij achterstand huurbetaling*
- *Zzp’ers krijgen 3 maanden uitkering om niet. Bijstandsaanvragers ook?*

Ik denk dat voor medewerkers Participatie dit alles negentig graden anders denken is. Hoop écht dat dat lukt.

Zie dit niet als beter weten, maar vanuit ervaringsdeskundigheid.

Allemaal succes!

Gerard”

Het antwoord:

“Bedankt Gerard voor de tips. Ik ben het met je eens dat het voor een aantal medewerkers anders werken wordt, maar ik vind dat een andere groep medewerkers van hetzelfde team zich de afgelopen dagen heel erg van de goede kant heeft laten zien. Er is in no time een werkproces opgesteld, de autorisaties zijn geregeld, er is geschakeld met financiën, et cetera. Dat geeft mij hoop voor de toekomst.

Wat ook helpt, is dat er op dit moment een teamleider verantwoordelijk is voor het team die het belang van de klant écht centraal stelt. Hij spreekt zijn medewerkers daar ook op aan en vraagt van hen hetzelfde te doen. Ik ben nauw betrokken, omdat hij nu verantwoordelijk is voor twee teams en ik wil voorkomen dat hij er alleen voor staat. We waren al druk bezig met plannen om te komen tot een meer geïntegreerde aanpak van de uitvoering van de Participatiewet. Daar gaan we ook zeker mee door, maar nu moeten we eerst zorgen dat de mensen die onze hulp en steun nodig hebben in deze onzekere tijd deze ook krijgen!”

Je zult begrijpen dat ik hier blij mee ben. Wel met enige reserve, want ik ken de mensen van beleid en uitvoering. Wat ik in de loop der jaren ‘te gek voor woorden’ heb meegemaakt, wis je niet zomaar uit.

Inmiddels zijn we weer ruim een week verder. Tussen zeggen en doen blijkt in de praktijk vaak een groot verschil te zitten. Ook in dit verhaal. Misschien wel een beetje gemeen. Vandaag had ik een chatgesprek met de gemeente. In eerste instantie was ik op zoek naar informatie over de financiële noodmaatregelen die nu van toepassing zijn. Ik kon ik deze info niet vinden, maar tijdens het chatten werd het mij duidelijk. Alle info was bedoeld voor ondernemers en zzp'ers. Maar hoe zit het met de werknemers die nu buiten de boot vallen en waarvoor geen regeling is vanuit het UWV?

“Is deze alleen voor ondernemers of ook voor mensen met nulurencontracten/flexbanen om Bijstand aan te vragen? Ik zet uw chat even door naar het Sociaal Meldpunt, zij kunnen uw vraag beantwoorden, een ogenblik alstublieft. Oké. Dank. Jouw chat is doorgestuurd naar.....Goedemorgen, de zogenaamde TOZO regeling is alleen voor ondernemers/zzp'ers. In principe kunnen werkgevers, ook voor personeel met nulurencontracten of flexwerkers via het UWV bijdrage in personeelskosten aanvragen. Deze regeling heet NOW. Heb ik gelezen. Maar er worden mensen met tijdelijke contracten/nulurencontracten op dit moment ontslagen. Waar kunnen die terecht? Als zij 26 weken hebben gewerkt kunnen zij zich melden bij het UWV voor een WW-uitkering. Zo niet, dan kunnen zij telefonisch contact opnemen met het sociaal meldpunt via ...., optie 1 om een bijstandsuitkering aan te vragen. Dit valt onder de normale aanvraag bijstand? Normale aanvragen duren ongeveer 8 weken. Daar is geen aparte procedure voor. Is dit landelijk zo? Ja, dat is landelijk zo. Kunnen mensen in deze crisis wel een voorschot krijgen? Dat wordt per melding bekeken. Oké. Ik hoop dat hier soepel mee omgegaan wordt. Veel mensen komen hier door in de problemen/schulden. Daar durf ik geen uitspraken over te doen. Normale procedure wordt gevolgd, en afhankelijk van de situatie wordt gekeken of een voorschot wordt uitgekeerd. Dank voor de info. Graag gedaan.

Mailtje gestuurd naar de ambtenaar met de tekst “Hier word ik niet vrolijk van.” Mensen zitten door deze crisis in nood, zijn bang én dan krijg je dit als antwoord!

Wekelijks heb ik nu mailcontact met mijn gemeente. Ik probeer vanuit mijn ervaringsdeskundigheid een brug te slaan tussen de systeemwereld van de ambtenaren en de leefwereld waarin mensen nu zeker in crisistijd leven. Dat is best lastig, ook voor de gemeente. De informatie die op de gemeentewebsite staat is vaak in een paar dagen weer verouderd. Het gevaar is dat mensen door foute informatie denken dat regelgeving voor hun niet van toepassing is met alle gevolgen van dien. Later blijkt dat de regels weer veranderd zijn. Het blijkt heel moeilijk te zijn voor gemeenten om niet zelf de regie in handen te houden, maar uitgaan van informatie van overheid, KvK, Belastingdienst en dergelijke instanties. In dit verhalenboek heb ik eerder geschreven: 355 gemeenten, 355 eigen regeltjes (verordeningen). Dit geeft in de normale praktijk van de uitvoering Participatiewet al grote problemen, dat kunnen we er nu niet bij hebben. Voor vele ambtenaren is het negentig graden om, van wantrouwen naar vertrouwen, van extreme controle naar te goeder trouw, van naar de letter van de wet naar de geest van de wet. Ik probeer door mijn tips, het geven van ideeën, het beklemtonen van maatwerk mijn bijdrage te leveren in deze crisis.

Alle noodmaatregelen zijn binnen drie weken ‘in elkaar geknutseld’ en dat is knap. In normale omstandigheden van het besluitvormingsproces, het vinden van compromissen, zou hier jaren over gesteggeld worden. Misschien is dit achteraf ook wel een les die we kunnen leren. Bij overheid, gezondheidszorg, onderwijs, bedrijfsleven worden zaken nu in een paar weken geregeld, waar we misschien normaal wel vijf tot tien jaar over zouden doen. Met andere woorden: het kan wel, zonder wetenschappelijke rapporten, onderzoeksbureaus, commissies, adviesorganen, overlegstructuren, alles op basis van wantrouwen, het juridisch dichttimmeren, enzovoort. Als we het samen doen en de nood is hoog, komen we tot verrassende resultaten.

Maar ondanks alle goede bedoelingen kan ik mij niet aan de indruk onttrekken dat deze noodmaatregelen in de eerste plaats in het belang zijn van hoogopgeleiden, mensen met een vaste baan en goedbetaald werk. Ik vind het heel vreemd dat er bij de aanvraag van financiële hulp aan DGA's (directeur- grootaandeelhouders) en zzp'ers geen vermogenstoets is. Ook wanneer je twee ton op de bank hebt staan, kom je in aanmerking. Werknemers, in het bijzonder flexwerkers en mensen met een nulurencontract, die uit nood een bijstandsuitkering aanvragen, mogen niet boven het vermogen van de bijstand uitkomen. Bedrijven krijgen binnen vier weken het geld op hun rekening, terwijl een aanvraag voor bijstand voor werknemers minimaal acht weken duurt. Daarbij is de aanvraag van bijstand voor een bedrijf een gift van drie maanden, voor een werknemer niet. Nog iets raars. De aanvraag van een WW-uitkering wordt voor negentig procent vergoed tot een maximum van ruim € 9.500 per werknemer, per maand! Dat is drie keer zoveel als het normale maximum van de WW. Je mag er toch van uitgaan dat mensen met een topinkomen ergens wel reserves moeten hebben liggen.

Ondanks alles ben ik blij dat ik in Nederland woon. Ik las dat in Amerika er in twee weken tijd tien miljoen werklozen bij gekomen zijn door de coronacrisis. En ze zijn er nog lang niet. De voorspellingen zijn in- en triest. Het aantal doden, het aantal besmettingen, het aantal daklozen en een werkloosheid vele malen hoger dan in de crisisjaren dertig. En dat voor het rijkste land van de wereld. Dus laten wij maar niet klagen.

Mijn verhalenboek – als het ooit uitgebracht wordt – zal voorlopig op de plank blijven liggen. De wereld heeft nu wel andere zaken aan zijn hoofd. De situatie is zeer ernstig en de gevolgen kunnen we nog niet overzien. Het klinkt misschien raar in deze situatie, maar ik hoop dat ondanks alle doden en ellende we een les gaan trekken voor de toekomst. Het blijkt nu dat we wél erg veel uit China halen, omdat het daar goedkoper is. De coronacrisis is in China begonnen. Fabrieken dicht, wat betekent dat wij zonder hele belangrijke producten zitten. We hebben bijvoorbeeld op dit moment een zwaar tekort aan beschermingsmiddelen voor onze zorgsector. Bijvoorbeeld mondkapjes. Als blijkt dat hiervan tachtig procent in China wordt geproduceerd, dan kunnen we daar wel een les uit trekken. Dan maar iets duurder! Ook las ik dat er onvoldoende capaciteit is om coronatests uit te voeren. Dan lees je tussen de regels door en dan blijkt dat één bedrijf (Roche) in Nederland

een marktaandeel heeft van tachtig procent voor deze apparatuur en hulpmiddelen. Dan heb je een alleenrecht. Dat is economisch onverantwoord. Maar ook blijkt dat door de sluiting van fabrieken in China de luchtkwaliteit enorm is verbeterd. Zo'n 800.000 mensen sterven jaarlijks door slechte luchtkwaliteit. Onze landbouw en veeteelt is voor zeventig procent afhankelijk van het buitenland. Nu deze afzet stilstaat, donderen alle prijzen in elkaar.

Ik probeer altijd de logica ergens van te vinden. Als iets mij uitgelegd kan worden met mijn boerenverstand. Prima. Wat is de logica van het volgende krantenbericht? Eerste kwartaal 2020 ABN-AMRO een verlies van 395 miljoen door de coronacrisis. Als je verder leest in dit krantenartikel, dan is dit verlies is veroorzaakt door... TWEE KLANTEN! Wat lees ik nú? Eén klant uit Amerika was goed voor een verlies van 183 miljoen en de tweede uit Singapore 225 miljoen! Daar kan ik met mijn boerenverstand niet bij. ABN-AMRO heeft miljoenen klanten, een omzet van 9.093 miljoen in 2019 én bijna achttienduizend werknemers. Hoe kan je zo afhankelijk zijn als concern van twee klanten? In

deze crisis hadden ze met dit zelfde geld ruim 1000 MKB-ers kunnen ondersteunen als bank. In 2008 werd de economische crisis veroorzaakt door de banken. Nu zeggen banken: "Dit keer zijn wij niet de veroorzakers, maar de oplossing..." Mag ik met mijn boerenverstand daar ernstig mijn twijfels over hebben?

Het is nu ruim twee maanden coronacrisis.

Heel langzaam worden de regels versoepeld. De basisscholen mogen op halve kracht weer open, we gaan voorlopig proberen te leven in een anderhalvemetersamenleving. Dat is lastig, want zeker met mooi weer wil iedereen naar buiten. De angst is dat daardoor een tweede besmettingsgolf ontstaat, met alle gevolgen van dien. De ziekenhuizen hebben de eerste uitbraak maar nét aangekund, men is zeer bezorgd of dat met een tweede uitbraak ook weer gaat lukken.

In deze twee maanden de hoge ambtenaren diverse mails gestuurd met tips en mijn manier van denken. In de krant stond een bericht *Aanvraag Bijstand met 50% gestegen*. Voor deze mensen is er maar één nooduitgang, de gemeenten. In het plaatselijke krantje stond een gemeentebericht *Door Corona in de financiële problemen? Neem contact op met de stichting Formulierenbrigade, de stichting Schuldhulpmaatje, het project Omgaan met geld...* Dan loopt het stoom weer uit mijn oren... Nee! Dan zijn mensen te laat! Dan komen mensen in de problemen die jullie hadden kunnen voorkomen! Nergens stond hoe mensen (liefst versneld) een bijstandsuitkering konden aanvragen. Hieraan maar weer een mailtje gewaagd; voorkomen is beter dan schulden, armoede, voedselbank, enzovoort. De reactie was naar mijn gevoel redelijk positief. Mijn gedachte is om mensen die door corona in de financiële problemen zijn gekomen, toch anders te behandelen dan 'normaal'. De vraag is natuurlijk wanneer?

Ik hoop door mijn bemoeienis 'van achter de coulissen' mijn bijdrage te leveren. Al zijn er maar een paar mensen door geholpen. Het bevestigt voor mij (helaas) weer wel, dat de afstand tussen de systeemwereld (overheid/ambtenaren) ver weg staat van de leefwereld van mensen in nood.

Nu, bij het opschrijven van dit verhaal, zijn we inmiddels alweer ruim vier maanden verder. Het spreekwoord zegt: *Ambtelijke molens draaien langzaam*.

27 juli

De laatste maand ben ik gestopt met mijn op- en aanmerkingen te sturen. Het is vandaag 27 juli, als je dan het volgende op de gemeentelijke website leest: *"U kunt sinds 1 juni 2020 geen aanvraag voor de Tozo1-regeling meer indienen."* Hallo, we zijn bijna twee maanden verder en u geeft oude informatie. Nooit van deleten gehoord? (Er zitten grote verschillen tussen de TOZO-1 en TOZO-2-regeling). Ook kan ik nog steeds niets vinden over een versnelde procedure aanvraag bijstand in verband met de coronacrisis. Ik begin weer sterk het idee te krijgen dat de afdeling Financiën en de afdeling Juridische zaken overal de rem op zetten. Wat de gevolgen hiervan zijn voor mensen die al met de rug tegen de muur staan... daar hebben ze geen idee van en ze zullen er dus ook niet wakker van liggen. De slachtoffers die volgende maand hun huur niet kunnen betalen wél!

Inmiddels is het alweer september

Regels zijn versoepeld, scholen weer open, maar de angst op een tweede coronagolf blijft. Testen, testen, testen is het devies... Bij klachten en tien dagen in quarantaine. Gelukkig heb ik geen klachten, hou mij aan de 1,5 meter, ontsmet het winkelwagentje enz. Ik merk wel dat steeds meer mensen 'soepeler' zijn, vooral de jongeren. Logisch, zij hebben zich maanden opgesloten gevoeld. Geen examenfeestjes, geen discotheken, geen festivals, geen bierfeesten en andere evenementen.

De cijfers over de economie zijn dramatisch, zeker als het gaat om werkloosheid en forse stijging van het aantal bijstandsgerechtigden. Waar ik mij mateloos aan erger zijn de enorme verschillen tussen de werklozen die een beroep moeten doen op de bijstand én de zzp'ers/DGA's die een beroep doen op de bijstand. De mensen die door flexcontracten, tijdelijke contracten, nulurencontracten in de bijstand terecht komen, vallen onder de strenge regels van de Participatiewet. Voorbeelden genoeg in dit verhalenboek. De zzp'ers/DGA's krijgen een veel 'softere' behandeling en dat vind ik onrechtvaardig.

TOZO (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) TOZO-1, -2 en vanaf 1 oktober TOZO-3. In TOZO-1 werd helemaal niet gekeken naar het inkomen van de partner. Al verdiende die een vet salaris. Bij de flexwerker wordt wél gekeken naar het inkomen van de partner. In TOZO-2 was er géén vermogenstoets. Al had je twee ton op de bank staan. De flexwerker mag (alleenstaand) niet meer dan € 6000,00 of gehuwd niet meer dan € 12.000,00 vermogen hebben. Dit is inclusief auto, woning, polissen en dergelijke. In TOZO-3 mag er een vermogen zijn van ruim € 46.000,00 én eigen woning én waardepapieren worden niet mee geteld. Bij de flexwerker wél. Het is helemaal vreemd als je bedenkt dat zzp'ers/DGA's tot een winst van € 28.000,00 nooit een cent inkomstenbelasting hebben betaald. Dit komt door allerlei gunstige regelingen voor zelfstandigen, belastingaftrek en opstartpremies. De 'gewone' werknemer, flexwerker, maar ook de bijstandsgerechtigden betalen wél inkomstenbelasting. Van mijn schamele jaarinkomen van bruto € 15.000,00 per jaar betaal ik ruim € 3.000,00 belasting. Een zzp-er met een dubbel inkomen... nul!

Het kan zijn dat ik 'de wereld' niet meer kan volgen. Ouderdomsverschijnselen? De wereld staat in brand. Miljoenen mensen verliezen hun baan, miljoenen kunnen hun rekeningen niet meer betalen, miljoenen dreigen in armoede terecht te komen. En dan lees je in de krant... *Miljardairs door corona nóg rijker!* Ook in Nederland zijn de miljardairs er negen miljard op vooruitgegaan. Hoe kan dat nou? Dat doen wij voor een deel zelf. Wij, consumenten. Door de coronacrisis zijn mensen massaal via internet gaan bestellen. De plaatselijke middenstand staat om omvallen, van de winkelstraten zal nog maar weinig overblijven. En wie profiteert? Meneer Jeff Bezos, de rijkste man van de wereld, eigenaar van Amazon. Vermogen 156 miljard! Maar ook onze eigen Bol.com, eigenaar Ahold.

We zijn in deze crisis massaal gaan videovergaderen, online onderwijs, thuiswerken... wie verdient hier goud aan? Facebook, Microsoft, Apple, Google... Ook las ik dat in het bijzonder de aandelen van de farmaceutische industrie de pan uit rijzen. Fabrikanten zijn op zoek naar de juiste medicijnen en hét vaccin tegen het coronavirus. Ook daar wordt natuurlijk goud mee verdiend. Ethisch onverantwoordelijk, maar ja alles draait om geld. Ikke, ikke, ikke en de rest kan stikken. Ik ben ervan overtuigd dat de wereld dit niet langer pikt. Maar hoelang gaat dit duren? Ik hoop niet te lang, want de gevolgen zijn niet te overzien: armoede, honger, emigratie, onrust, oorlog, en ga zo maar door. En de oplossing lijkt mij simpel: voor bedrijven wereldwijd, maar ook in Nederland, mag het marktaandeel van één bedrijf niet té hoog zijn, want dan krijg je monopolisten en die hebben dan de macht om concurrenten te weren. Oók wordt het (eindelijk) tijd dat multinationals écht belasting gaan betalen. Allerlei fiscale constructies, waar grote accountantskantoren goud mee verdienen, uitbannen. En misschien de belangrijkste vraag die gesteld moet worden aan (grote) bedrijven: wat draagt u bij aan de (plaatselijke) economie, de werkgelegenheid, het milieu, het welzijn van uw werknemers, in hoeverre draagt u bij aan onze infrastructuur... en dergelijke? We wachten af, ik denk niet dat ik dit nog ga meemaken. Maar hoop doet leven, toch?

Vandaag, 8 oktober 2020

Al vaker gezegd: het ontbreekt aan logica. Ik kreeg een bericht onder ogen, ga niet zeggen waarvandaan, dat de aanvragen van de TOZO-regeling, in onze gemeente, was gedaald van zevenhonderd... naar zeven!!! TOZO-1 zevenhonderd aanvragen, TOZO-2 zeven aanvragen. Conclusie? Het valt in onze gemeente best wel mee met de corona-ellende. Ook zag men geen

stijging in het aantal bijstandsaanvragen én de aanvragen Voedselbank vielen ook wel mee. Nou breekt mijn klomp. Dus of die 693 aanvragers hebben fraude gepleegd, of de informatie op de gemeentewebsite klopte niet, of één of andere poortwachter is mensen gaan tegenhouden. Als ik ambtenaar zou zijn, gingen alle alarmbellen rinkelen. Toch? Met z'n allen een belronde gaan doen en mensen/bedrijven gaan vragen: "Kunnen wij u misschien ergens mee helpen." Maar ja, dat zal wel iets te veel logica zijn. Of zijn we over de rug van mensen de gemeentekas aan het spekken? Immers, de geldkraan staat toch open.

Tegeltjeswijsheid: *"Erger u zich niet, maar verwonder u alleen!"* Wijze woorden, maar helaas niet aan mij besteed. Ik kan het niet laten me groen en geel te ergeren. Mijn laatste vrijwilligersbaantje ook maar opgezegd. Helaas. Hoe kan ik mensen met financiële problemen helpen als een gemeente niet meewerkt? Versnelde procedure aanvraag bijstand door de coronacrisis...Antwoord: "Gaan we niet doen." Een bestuurslid gesproken over de reden van mijn vertrek. Antwoord: "Je hebt gelijk, maar ja, we hebben al jouw suggesties met de wethouder besproken, maar die wil niet." Ik moet voorzichtig zijn met mijn mening: "zeg niet alles wat je denkt, maar bedenk wat je zegt." Dat vind ik moeilijk, maar ik wil mensen die het zó goed bedoelen niet beschadigen. Ze doen hun vrijwilligerswerk met hart en ziel, zonder door te hebben dat ze 'gebruikt' worden. Het bevreemdt mij dat het vaak hoogopgeleiden zijn, tot en met ex-bankdirecteuren. Het zou kunnen zijn dat mijn logisch denken van een andere wereld is.

Inmiddels zitten we alweer einde november 2020

Ruim acht maanden in de coronacrisis, acht maanden de TOZO-regelingen. Af en toe heb ik wel eens het rare idee, dat een onzichtbare hand bepaalde stukken/documenten op mijn bureau legt. Het kan ook zijn dat ik ga lijden aan tunnelvisie, fakenieuws of complottheorieën. Er zijn Kamervragen gesteld aan de staatssecretaris over de TOZO. Je kan het controleren: referentienummer 2020-0000151539, datum 24 november 2020. De vraag is: hoe hebben gemeenten de identiteit van de aanvrager gecontroleerd? De TOZO is gebaseerd op de Bijstandswet. Volgens de regels van de Participatiewet (artikel 17, derde lid) *dient het college de identiteit van de aanvrager aan de hand van een geldig identiteitsbewijs, zoals paspoort of identiteitskaart te controleren.* Nu blijkt dat veel gemeenten alles digitaal hebben gedaan, dus alleen via de DigiD-code. Ik zie alweer (fraude)beren op de weg. Een criminele 'boekhouder' kan via de DigiD van zijn klanten dus een TOZO-uitkering aanvragen??? Nu schrijft de staatssecretaris als antwoord: ... *"Ik heb daarom besloten deze onrechtmatigheid, voor zover die zich voordoet ten aanzien van Tozo-1, -2, -3 tot en met maart 2021, verstrekte uitkeringen en leningen, op basis van de hardheidsclausule in TOZO toch te vergoeden. Voor toekomstige TOZO-4 (april 2021) worden gemeenten wel gevraagd, hiermee te voldoen aan de Participatiewet."* Dus... stel dat er fraude is gepleegd via de DigiD, gaan we dit over een jaar pas controleren???

Ik vind het niet te geloven hoe makkelijk de overheid met regels omgaat ten aanzien van de TOZO-regelingen voor bedrijven, zzp-ers, DGA's en hoe extreem streng een gewone burger een Bijstandsuitkering moet aanvragen. Huh??? Zie ik beren op de weg?

Wat is de les uit deze crisis?

Door de coronacrisis wordt (eindelijk) duidelijk welke beroepen écht belangrijk zijn om een maatschappij draaiende te houden: zorgmedewerkers, vuilnismannen, onderwijzers, schoonmakers en dergelijke beroepen. Vaak slecht betaald. Ook krijgen we het bewijs op tafel dat zzp'ers, flexwerkers en mensen met een nulurencontract in een uiterst kwetsbare positie zitten. De hele culturele sector zit nu op slot: bioscopen, theaters, concertgebouwen en dergelijke. Ongeveer zeventig procent van de werknemers is flexwerker! Dit zijn maar een paar voorbeelden. Hieruit zouden we toch lering moeten trekken. Ook hoop ik dat we nu richting het basisinkomen gaan denken. Daarmee zouden flexwerkers, mensen met een nulurencontract, mensen met tijdelijke baantjes en dergelijke niet meer zo kwetsbaar zijn. Het zal het verschil tussen arm en rijk verkleinen.

Met dank, door mijnoverheid bij de voedselbank - Gerard Sangers. - hoofdstuk 24. Coronacrisis blz. 10

Wég met al die regelgeving op basis van wantrouwen, want ik hoop écht dat deze crisis laat zien dat 'de meeste mensen deugen'!

Hoe we deze crisis gaan terugbetalen? Als we nu eerlijk zijn, bestaat onze arbeidsmarkt voor twintig tot dertig procent uit goedbetaalde *bullshitjobs*: de bedrijven in de werklozenindustrie, mensen die de schuldenindustrie in stand houden, controleurs op jacht naar bijstandsfraude, rapportenschrijvers van wie hun rapport toch ergens in een onderste la terecht komt, het aantal juristen bij de overheid kan halveren, de megakantoren aan de Goudkust die niets anders doen dan belasting ontduiken... al die organisaties en bedrijven die hangen aan het subsidie-infuus van gemeenten, provinciale en rijksoverheid en zo kunnen we er nog wel een aantal noemen. Dat zijn alvast vele, vele miljarden, om de crisis mee terug te kunnen betalen.

Inmiddels zitten we in december 2020

Op het radionieuws het bericht *60% van bedrijven moet over de eerste periode de NOW subsidie terugbetalen*. Het is natuurlijk zo'n berichtje van dertig seconden, maar het bleef wel in mijn hoofd hangen. In de volgende nieuwsuitzending was het bericht alweer weg. Dan maar de NOS-app op mijn telefoon. Ik had verwacht dat dit bericht bovenaan zou staan... niet dus. Natuurlijk stond Thierry Baudet van Forum van Democratie weer bovenaan. Dit 'nieuws' beheerst de media al ruim een week. Ik snap er helemaal niks van. Ik snap ook niet wat mensen zien in deze partij en deze partijleider. Het zal wel aan mij liggen. Ik vind het helemaal vreemd dat het in iedere talkshow dagelijks over Thierry Baudet gaat. Intriges, ruzie, geld, mensen die elkaar de tent uitvechten, en ga zo maar door. Volgens mij was hét nieuws van de afgelopen week de enquêtemissie Fraude beschuldiging. Lees mijn verhaal *Fraudebeschuldiging*. Tienduizenden mensen zijn onterecht beschuldigd van fraude door de Belastingdienst... In niet één talkshow kwam er een slachtoffer aan het woord.

Even terug naar het nieuwsbericht *60% van de bedrijven moet, over de eerste periode, de NOW subsidie terugbetalen*. Ik heb écht moeten zoeken om dit bericht te achterhalen. Volgens de minister heeft 60% van de bedrijven niet voldaan aan de criteria om deze subsidie te ontvangen. Of de omzet was minder gedaald dan gedacht, óf men had tóch personeel ontslagen. In mijn verhaal over de gemeentelijke TOZO regelingen durfde ik te stellen: de geldkraan staat open! In mijn denken riekt dit naar misbruik in een crisistijd. Er worden miljarden uitgegeven om bedrijven te redden van faillissement. Dat is goed, maar het is zeker niet de bedoeling dat er bedrijven zijn die willen profiteren over de rug van de maatschappij. Onethisch!... Maar in het bericht stond ook dat het UWV coulant met terugvordering zou omgaan, immers het geld was al uitbetaald. Deze ondernemers krijgen een jaar de tijd om terug te betalen... Dit kan ik met mijn boerenverstand niet begrijpen. Hoezo coulant? De Zuidas en 'gerenommeerde' accountantskantoren zijn natuurlijk heel druk geweest om zoveel mogelijk geld binnen te harken. Daar hebben ze klauwen geld mee verdiend.

Wedden dat dit weer een juridische strijd gaat worden, waaraan advocaten weer veel geld mee kunnen verdienen? En Jan met de korte achternaam, die tóch ontslagen is ondanks deze subsidie, kan een bijstandsuitkering aanvragen... Die kan het zich niet permitteren een advocaat in de arm te nemen.

Ik heb het boek *De Meeste Mensen Deugen* van Rutger Bregman gelezen. Ik ben ervan overtuigd dat de meeste mensen deugen... maar met dit soort voorbeelden van het tegenovergestelde begin ik toch af en toe te twifelen.

Gisteravond, 13 december 2020

Minister president Mark Rutte zette, met een indrukwekkend betoog, ons land in volledige lockdown. De coronacijfers zijn zo dramatisch dat er geen andere keuze meer is. Zelfs de feestdagen worden ongekend anders. We zijn in oorlog met een onzichtbare vijand. Het gaat weer stil worden op straat... het is niet anders. Ik ben blij dat ik niet in de politiek zit... Wat een hondenbaan, want je

doet het nooit goed. Alle winkels gaan dicht, behalve de hoogstnoodzakelijke, zoals supermarkten, drogisterijen, de bakker, slager enz. Het is een drama voor restaurants, theaters, pretparken, dierentuinen, bars, toeristen industrie, sportscholen, vliegtuigmaatschappijen en ga zo maar verder.

Ik leef mee met al die ondernemers en mensen die werken in deze branches. Of je gaat failliet, of je raakt je baan kwijt. Maar... wat ik nu ga schrijven zullen veel mensen waarschijnlijk niet gaan waarderen. Mijn 'maar' is voor de mensen in armoede. Ik leef met ze mee. Iedere avond zit er wel een getroffen branche aan tafel bij een talkshow. Triest als je je levenswerk kapot ziet gaan door corona, maar er zijn ruim een miljoen mensen die allang vóór corona geen gebruik konden maken van genoemde branches. Ik ga nooit uiteten, hooguit twee keer per jaar naar McDonalds, ik ga nooit naar een kroeg, ik ga nooit op vakantie, ik ga nooit naar een pretpark/dierentuin, ik ga niet naar de sportschool, ik ga zelden tot nooit naar een theater/concert (was dat maar waar...), kledingboetiekjes zijn voor veel mensen de Kledingbank, meubelboulevards de Kringloopwinkel. Dit schrijf ik niet om medelijden te krijgen of uit frustratie (alhoewel). Het is dé realiteit... de kloof tussen arm en rijk(er). Er is een spreekwoord; *Wat je niet hebt kan je ook niet missen*. Maar... (alweer een maar) armen missen wel erg veel.

18 december 2020

Ik kreeg vandaag, 18 december 2020, de digitale nieuwsbrief van mijn gemeente via de mail binnen. Daar ben ik dus op geabonneerd. Je wil tóch een beetje, op afstand, op de hoogte blijven. Ja, ja,... ik zie weer "beren". In dit verhaal vertelde ik over de TOZO-regelingen. TOZO-1, TOZO-2 en nu TOZO-3... ingangsdatum 1 oktober 2020. Dit is de eerste keer dat er melding wordt gemaakt van TOZO-3 in de algemene media. In de plaatselijke krant heb er niets over gelezen of ik moet er overheen gelezen hebben. Dus we zijn nu anderhalve maand verder met het verstrekken van informatie. Bewust? Het bevestigt misschien wel waarom het aantal aanvragen TOZO-2 is gedaald van zevenhonderd naar zeven. Maar... zie ik misschien weer 'beren op de weg'?

We zitten alweer in de week van kerst. Het land in lockdown. Het is een onwerkelijke kerstweek: winkelstraten leeg, lange rijen om de supermarkt in te mogen, ondanks de kerstbomen, de lichtjes, de kerstliedjes op de achtergrond, nee het heeft een bepaalde leegte. Het geeft een beetje dat gevoel van 'eenzame kerst', een hit van wijlen André Hazes. Ik mag helemaal niet klagen, er komt licht in de tunnel. Vanaf de eerste week van januari start het vaccinatieprogramma, ouderen in verpleeghuizen eerst, zorgmedewerkers, ziekenhuispersoneel... het zal nog wel een tijd duren alvorens ik aan de beurt ben, alhoewel ruim 60+, hartpatiënt, lichte COPD. Ik heb totaal geen angst voor het vaccin. Als er geen vaccins zouden bestaan, gaan er veel meer mensen dood aan de griep, mazelen, de bof, rode hond, polio, enz.

Dus vaker gezegd; ik ben positief geboren, maar sommige verhalen/regels/antwoorden irriteren mij mateloos. In dit verhaal sprak ik al over de TOZO-1, -2 en -3-regelingen ter ondersteuning van zzp'ers en DGA's. Mijn misschien harde conclusie dat de geldkraan openstaat, wordt steeds meer bevestigd. In maart-mei zijn er landelijk bijna 400.000 TOZO-1 aanvragen ontvangen, in juni-augustus iets meer dan 100.000 TOZO-2 en in oktober rond de 80.000 TOZO-3 aanvragen. Dus aan TOZO-1 is 1.8 miljard uitgekeerd, aan TOZO-2 540 miljoen en aan TOZO-3= 360 miljoen. Ra, ra, hoe kan dat? Het aantal aanvragen is met maar liefst tachtig procent gedaald! Mijn verklaring: TOZO-1 is een gift, géén vermogenstoets en inkomen partner telde niet mee... én dán is gratis geld wél heel makkelijk binnen te halen. Nogmaals: een bijstandsgerechtigde valt onder de strenge regels van de Participatiewet, de TOZO-regelingen hebben als basis de regels van de bijstandswet.....maar dan véél soepeler, al had je twee ton op de bank staan. Dit geld is ook bijna niet terug te vorderen, want TOZO-1 was een gift.....en een gegeven paard.....

Dit alles staat wel in schril contrast met de aanvraag van een dak/thuislozenuitkering voor mijn zoon. Hij moet hemel en aarde bewegen om bij het juiste loket terecht te komen. Ik betaal op moment zijn zorgverzekering en overige vaste lasten, waardoor ik zelf in de financiële problemen kom. Het is zo

krom hoe makkelijk ondernemers worden geholpen in deze crisis en hoe bijna onmogelijk het is voor simpele burgers/werknemers om je huur, zorgkosten e.d. te kunnen betalen.

NIEUW!!! De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

Het kabinet creëert de TONK-regeling voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen. Hierbij valt te denken aan de volgende situaties:

- Huishoudens die nog wel inkomen uit werk hebben, maar tegelijkertijd met een dusdanige terugval in inkomsten geconfronteerd worden dat zij noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen. Dit kunnen zelfstandigen zijn die veel van hun opdrachten zien verdwijnen, maar ook flexwerkers die plotseling minder worden opgeroepen en ook werkenden die kortdurend vanwege quarantaine inkomsten mislopen.
- Huishoudens die terugvallen op een uitkering en daardoor dusdanig achteruitgaan in inkomsten dat zij noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen. Dit kunnen werkenden zijn, zoals artiesten en sekswerkers, die moeten terugvallen op het sociaal minimum.
- Huishoudens waar een of beide partners geen inkomen uit werk meer heeft en ook geen recht op een uitkering. Daardoor kunnen zij een dusdanige terugval in inkomsten ervaren dat zij noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen. Zelfstandigen kunnen bijvoorbeeld hun opdrachten ineens zien teruglopen of maken vanwege de partnertoets of het urencriterium geen aanspraak op de TOZO.

Als je onder bovengenoemde situaties valt, dreig je tussen wal en schip te vallen, omdat je veelal geen gebruik kunt maken van bestaande steunmaatregelen. Vandaar dat het Rijk en de gemeenten de TONK-regeling hebben gecreëerd. De verwachting is dat 1 februari 2021 de uitwerking met gemeenten van de TONK gereed is.

Voor deze tijdelijke ondersteuning wordt het bestaande instrument van de bijzondere bijstand gebruikt. Bijzondere bijstand kan door gemeenten in individuele gevallen verstrekt worden als het door bijzondere omstandigheden niet meer mogelijk is om de noodzakelijke kosten te betalen. Gemeenten voeren de bijzondere bijstand uit en hebben daarbij eigen beleidsruimte. Een deel van de hierboven genoemde huishoudens is nu niet in beeld bij gemeenten, of komt op dit moment niet in aanmerking voor ondersteuning door gemeentelijke beleidsregels die toegang en gebruik van de bijzondere bijstand beperken. De betrokkenen zijn vaak ook niet bekend met de ondersteuningsmogelijkheden die gemeenten hebben.

Het kabinet onderzoekt hoe de gemeentelijke beleidsregels waar nodig tijdelijk verruimd kunnen worden. De inzet is tevens om bij de aanvraag voor TONK aandacht te besteden aan eventuele armoede- en schuldenproblematiek, zodat gemeenten hierin preventief op kunnen treden en via omscholings- en reïntegratiemoeilijkheden de arbeidsmarktpositie van aanvragers kunnen verbeteren.

Ik begin een beetje cynisch te worden van dit soort berichten. Mijn eerste spontane uitbarsting was: EEN JAAR TE LAAT!!!

Bijzondere bijstand? Die hebben gemeenten tóch afgeschaft? Dat er mensen tussen wal en schip zouden terecht komen, dat wist mijn boerenverstand allang. Gemeenten gaan dit oplossen? Alweer een verdienmodel voor ambtenaren, consultancy, accountants, hulpverleners, arbeidsmakelaars, coaches, re-integratie bureaus, arbeidsbureaus, psychiaters, schuldhulpverlening, bewindvoerders, deurwaarders en vergelijkbare functionarissen...?

Trouwens, vóór corona leefden sowieso 400.000 bijstandsgerechtigden op het sociaal minimum. Vóór corona waren er al tienduizenden die er ernstig op achteruit gingen door WW of bijstand. Vóór corona waren er al werkende armen, dak- en thuislozen.

Tjonge jonge jonge... hoe verzin je het? Het is in mijn denken alweer de bevestiging dat de systeemwereld (overheid-ambtenaren) totaal geen gevoel heeft van de leefwereld van mensen. Als ik bijzondere bijstand had gehad, was ik nooit bij de Voedselbank terecht gekomen! Niet omdat ik de wijsheid in pacht heb, maar deze TONK-regeling was niet nodig geweest als je mensen direct had geholpen in maart 2020. In het bijzonder de nulurencontracters, flexwerkers, de werkende armen. Nu komen er alweer miljoenen terecht in de verkeerde portemonnees.

De lezer zal intussen wel begrijpen dat het schrijven van deze verhalen voor mij 'van je afschrijven' is. Misschien een idee voor anderen... schrijf het van je af. Of iemand het ooit gaat lezen is niet meer het doel, ik ben er steeds meer van overtuigd dat het verhaal toevertrouwen aan het papier voor mij therapeutisch werkt. Je bent het kwijt, weer een hoofdstuk dat je kan afsluiten.

23 december

Tijdens dit schrijven hoorde ik de brievenbus. Zoals iedereen nieuwsgierig, al is het maar een kerstkaart. O, jee... een dikke envelop met het logo van de gemeente. Zoals veel bijstandsgerechtigden word je een beetje panisch van enveloppen van de gemeente... wat nú weer? Maar het viel mee, in de envelop zaten vier mondkapjes. Een begeleidend schrijven over de coronaregels en de gebruiksinstructies. Een 'normaal' mens zou denken: wat leuk! Een bijstandsgerechtigde heeft eerder de neiging te denken: ze denken zeker dat ik dom ben. Of: Wat heeft dit wel niet gekost?

De mondkapjesplicht is vanaf 1 december... het is vandaag 23 december. Nu is het net of ik op iedere slak zout leg, maar dit is mijn inziens alleen maar voor het imago. "Kijk eens hoe meedenkend wij zijn... alle bijstandsgerechtigden gratis mondkapjes." Het is misschien leuk voor de beeldvorming, het zal ook wel in de krant komen te staan. Het leidt echter af van de werkelijkheid. Maar als mensen de volgende huur niet meer kunnen betalen, maak je dat natuurlijk nooit goed met het sturen van vier mondkapjes. Of ben ik nu érg zwart-wit? Nu ik toch even mijn boosheid aan het spuien ben: mijn zoon ziet de mondkapjes van de gemeente. "Zo, die zijn van mooie kwaliteit. Hoe kom je daar nu aan?" Ik antwoord: "Van de gemeente, alleen voor mensen in de bijstand." Mijn zoon vraagt: "Mag ik ze hebben, jij hebt er toch genoeg." Ik had een doosje wegwerp liggen en mijn dochter had er ook een stuk of tien gemaakt. "Ja, is goed, neem maar mee?" Hij zet er één op: "Deze sluiten wel goed af." Na enkele minuten: "Nou, ik weet niet wie dit verzonnen heeft... ik stik erin." Ik hoop niet dat iedereen deze ervaring heeft, anders liggen er binnenkort een paar duizend mondkapjes in de container.

Tweede Kerstdag 2020

Het restant gourmetten van gisteren in de koekenpan gedaan. Heerlijk. Bij toeval staat het Jeugdjournaal aan. Nieuwsitem: *Door Corona is de vraag naar pony's enorm gestegen*. In het item kwam een tiener in beeld die van haar ouders een pony had gekregen. "Ik ben er heel blij mee, kan ik lekker naar buiten, knuffelen, borstelen en mee rijden." Ik heb altijd begrepen dat een paardenhobby erg duur is. Ook in mijn NOS-app werd dit 'nieuws' vermeld. Door corona was de vraag naar paarden met vijftientig procent gestegen! Een beetje pony kost tussen de twee- en vijfduizend euro, maar dan ben je er nog niet. Een moeder vertelde: "ja, de kosten? Dat kan wel oplopen tot een paar honderd euro per maand. Stalling, voer, dierenarts enzovoort."

In datzelfde Jeugdjournaal: *Door de lockdown is het erg rustig op de vakantieparken*. Maar er is toch nog dertig tot veertig procent geboekt. Kinderen die daar waren, omschreven het als 'saai', want al het leuke is dicht: het zwembad, de bowlingbaan, de automatenhalen, de restaurants enzovoort. Wat ik niet snap is dat ouders honderden euro's uitgeven voor een ander dak boven het hoofd. En waarschijnlijk oervervelende kinderen die liever naar huis willen.

Het trieste vind ik dat kinderen dit misschien 'normaal' gaan vinden: een pony, op vakantie en dergelijke. Terwijl er honderdduizenden kinderen blij zijn met nieuwe kleren, een laptop, een goeie fiets, of zelfs... vanavond een gezonde maaltijd. Elders in dit boek al omschreven, de uitspraak van onze koning: "[Niet normaal gaan vinden, wat niet normaal is!](#)"

De lezer zal wel begrijpen dat ik steeds meer achterdochtig ben geworden. Sowieso bevestigen mijn verhalen [Verdienmodellen](#) en [Gratis handjes](#) deze achterdocht. Ik ben geabonneerd op diverse (gratis) nieuwsbrieven, van maatschappelijke organisaties, vrijwilligersorganisaties, maar ook van de overheid. Ik kwam via via terecht op een bijlage van de overheid. Uitbetaling TOZO-bedragen per gemeente, een lijst met 355 gemeenten, helaas niet op alfabetische volgorde, maar op gemeentenummering. Het was even zoeken, maar uiteindelijk kwam ik mijn gemeente tegen. Totaal bevoorschot € 9.800.047... Tien miljoen? Ik hoop écht dat ik het fout zie/bereken, maar ik weet dat er in TOZO-1 ruim zeventienhonderd aanvragen waren. Dus 700 x (maximaal) € 1.500,00 x 3 maanden = € 3.150.000,00 dus drie miljoen... Ik hoorde dat er voor TOZO-2 slechts tientallen aanvragen zijn... Ik ga er vanuit dat gemeenten hun TOZO ontvangsten en uitgaven moeten verantwoorden. Maar als het tijdelijk gebruikt wordt om gaten te vullen in de gemeentelijke begroting is de kans groot dat er volgend jaar een enorm begrotingstekort is. Dus bezuinigen op het Sociaal Domein en gemeentelijke belastingen omhoog? Ik hoop écht dat ik er helemaal naast zit, maar mijn verhaal *Verkeersregelaar* laat zien dat sommige 'dingetjes' gewoon niet kloppen.

Nog zo iets raars... Gemeenten krijgen van de overheid per aanvraag TOZO € 450. Ga er eens vanuit dat een gemiddelde ambtenaar € 50 per uur kost, dat zou betekenen dat je negen uur over één aanvraag mag doen, dus ruim een werkdag. Met al die simpele voorwaarden lijkt mij dat wel erg veel tijd. Dus mijn gemeente heeft 700 x € 450 ontvangen voor de "administratieve" behandeling, dat is ruim 3 ton!... Het lijkt mij erg goed betaald, toch?

Misschien begin ik een beetje panisch te worden. Misschien achterdochtig. Berichten die te maken hebben met de verdienmodellen in de coronacrisis komen bij mij extra binnen. Dat komt natuurlijk omdat dit hele boek gaat over misstanden, verdienmodellen, enzovoort.

Ik lees het volgende in een bericht: "*Recordhoeveelheid spaargeld erbij in coronajaar: 42 miljard euro*". Daar kan ik met mijn simpele kruideniersverstand niet bij... We zitten in een crisis en het vermogen van mensen stijgt? In 2019 werd er voor 21 miljard gespaard en in 2018 'slechts' 10 miljard. In dit artikel stond: "*In totaal hadden Nederlandse huishoudens eind 2020 ruim 487 miljard euro op hun betaal- en spaarrekeningen staan. Om een beetje een idee te geven: er zijn in Nederland zo'n 8 miljoen huishoudens. Dus als dat bedrag gelijk verdeeld zou zijn over alle huishoudens, dan gaat het om ruim 60.000 euro dat per huishouden op de bank staat. En dat bedrag is dan in een jaar tijd ruim 5000 euro gegroeid.*"

Sorry, maar ik heb geen € 60.000 op de bank staan, zoals vele Nederlanders niet: 1/3 van de 20-45 jarigen heeft slecht € 3.000 op de bank staan. Inmiddels heeft de overheid al ruim 50 miljard uitgegeven aan ondersteuningsmaatregelen corona. Dan zegt mijn boerenverstand: een groot deel is dus op spaarrekeningen terechtgekomen? Of maak ik een denkfout? Bedenk daarbij dat we het hier alleen hebben over banksaldo's, niet over woningbezit, aandelen, pensioenpolissen enzovoort. Als ik iets verder googel over banksaldo's, wie, wat, waar, kom je tot dezelfde conclusie: het vermogen is oneerlijk verdeeld! Het spaargeld vanaf € 25.000 en hoger zit bij slechts twintig procent van de bevolking, daarin zijn de zestigplussers (dus ik eigenlijk ook) oververtegenwoordigd. Nog zoiets raars: in 1995 was het gemiddelde spaargeld ongeveer € 15.000, in 2017 ruim € 40.000 ... In 2008-2012 zaten we toch in een financiële crisis? Nog een paar cijfertjes: in 2017 was de gemiddelde hypotheekschuld in de leeftijd van 25-45 jaar ongeveer twee ton, vanaf 65 jaar gaat dat schuld naar onder de ton. Maar... de overwaarde voor 25-45 jaar was in 2017 € 15.000 de overwaarde voor 65+ is ruim anderhalve ton! Zoals vaker gezegd en geschreven: de rijken worden rijker... Dat geldt niet

alleen voor directeuren, CEO's, oud geld, ondernemers, maar ook voor de gewone man/vrouw met een goede opleiding, een goed arbeidsverleden, een goed pensioen en een eigen huis.

Als we de coronacrisis moeten terugbetalen, hoop ik wel dat de rekening terecht komt bij diegenen die het ook kunnen betalen, niet bij de jongeren, niet bij de 25-45-ers, niet bij gezinnen die nog geen € 3.000 op de bank hebben staan. Mijn generatie heeft het meest geprofiteerd van de welvaart afgelopen decennia... Nu we in de zwaarste crisis sinds de Tweede Wereldoorlog zitten, zou het verkeerd zijn de rekening uit te stellen naar de toekomst. En ach, als je bedenkt dat alleen al het saldo van de bankrekeningen 487 miljard is en daarvan vragen we tien procent terug... dan is de rekening voor het grootste gedeelte betaald en kunnen we weer verder met 'normaal' leven.

Nog even een irritatie van mij afschrijven. Het CBS kwam met de volgende conclusie: *"Bijna de helft van de bedrijven met twee of meer personen in dienst maakte in 2020 gebruik van een steunmaatregel van de overheid. De meeste bedrijven deden een aanvraag voor loonsteun, daarna volgden een tegemoetkoming voor vaste lasten en uitstel van betalingen. In totaal deed 48 procent van de bedrijven een steunverzoek."* In dat zelfde bericht staat ook: *"Zelfstandige ondernemers zijn niet in deze berekeningen meegenomen. Zij konden aanspraak maken op de TOZO-regeling."* De lezer zal begrijpen dat ik juist nieuwsgierig ben naar de cijfers van de TOZO-regelingen, uitgevoerd door gemeenten. Bevestiging van mijn stelling: de geldkraan staat open? Ik vraag me af of de échte cijfers ooit naar boven komen, immers: 355 gemeenten met 355 eigen regeltjes en beleid.

Vandaag, Valentijnsdag 14 februari 2021

Op het nieuws: *Verkoop bloemen via Fleurop dit jaar met 50% gestegen, gemiddelde besteding €47.* Het is weer zo'n eenmalig dertigsecondenberichtje die je nergens meer kan terugvinden. Door corona en de vrieskou is het logisch dat de onlineverkoop is gestegen, maar een gemiddeld bedrag van € 47? Het zal wel een andere leefwereld zijn, er zijn honderdduizenden mensen die een leefgeld hebben van € 50 per week. De afstand tussen arm en rijk... er zijn maar weinig mensen die zich hierover druk maken. Ik wél!

Februari 2021

Inmiddels is het alweer februari 2021. We zitten in een bijna volledige lockdown, de angst is een derde coronagolf. Ondanks dat er nu vaccinatie is, is de voorspelling dat het tot september gaat duren voor we weer teruggaan naar 'normaal'.

Er ligt een brief van de Rabobank voor mijn zoon. Onderwerp: *"U staat te lang rood"*. Dat klopt, hij staat vaak maximaal rood. Of hij zijn banksaldo gedurende 24 uur positief wil maken. Dit systeem ken ik: één keer per drie maanden moet je banksaldo positief staan. Zijn bankrekening staat niet voor niets zwaar rood. Dus iedere drie maanden maakte ik mijn uitkering voor 24 uur naar zoon over. Dit doe ik al jaren. Het is 'gewoon' een computersysteem/ algoritme die deze controle uitvoert. Maar nu in coronatijd vraag ik mij af hoeveel mensen er maximaal rood staan. In het bijzonder de nulurencontracters en de flexwerkers. Geen inkomen, dus ze staan rood. De banken hadden uit coulance de drie maanden termijn verlengd naar zes maanden. Maar ja, de coronacrisis duurt nu al ruim negen maanden. De banken zeggen in de coronacrisis dé oplossing te zijn. Met deze brief trekt ik dat nu in twijfel. Hoe kan iemand zonder inkomen en zonder hulp van ouders of gemeente zijn banksaldo positief krijgen? Zo komen mensen, vooral jongeren, die al zwaar in de problemen zitten, nog dieper in het financiële moeras. Zodra de banken het kredietlimiet opheffen, komen mensen 'vanzelf' in de schulden.

Half februari 2021

Op verzoek van een ambtenaar ga ik tóch vooral mijn ideeën/tips met hun delen. Daar was ik een paar maanden geleden mee gestopt, omdat er naar mijn idee geen gebruik van werd gemaakt. Verkeerde informatie op de website, verkeerde linkjes, vaak veel te laat. Mijn gedachte is: ook al help ik er maar tien mensen mee, dan is het mijn moeite waard. Als je mij vraagt om mijn mening/tips... dan kan je ze krijgen.

Over twee weken gaat de TONK-regeling in. Ik moest heel goed zoeken op de gemeentesite om de regeling te vinden. Daarbij staat er een grove fout in de tekst: *“De regeling TONK biedt een tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten voor ondernemers, die door de coronacrisis te maken krijgen met terugval in inkomen.”* Die tekst klopt niet, want ook particulieren komen in aanmerking voor de TONK-regeling! We hebben de TOZO-1-2-3 die is bedoeld voor ondernemers, TONK is bedoeld voor ondernemers én werknemers (bijvoorbeeld nulurencontracters en flexwerkers). Dus... zoals al geschreven; een jaar te laat! Deze info heb ik doorgestuurd naar de gemeente met een link van een E-formulier TONK van een gerenommeerd instituut. Dus simpel en juridisch verantwoord. Ook in de mail de juiste link van de KvK (Kamer van Koophandel), daarop staan alle coronaregelingen die van toepassing kunnen zijn. Zo simpel.....toch? Inmiddels diverse complimentjes ontvangen, men gaat ermee aan het werk. Aan de ene kant streelt dat mijn ego, aan de andere kant denk ik: waarom kunnen jullie dat zélf niet verzinnen? Tientallen goedbetaalde, hoogopgeleide ambtenaren en dan moet ik, ‘labberkaker’ onbetaald de juiste weg wijzen? Nou, het zij zo, maar wel vreemd...

Nu ik toch weer ideeën en tips aan het delen ben... de gemeente heeft een begrotingstekort van 2,5 miljoen. Als tip meegegeven: ga eens onderzoek houden naar de ‘zorgcowboys’, jeugdzorg, WMO, re-integratie, maatschappelijk werk enz. Dit in plaats van ‘tandenborstels tellen’ door de sociale recherche! Daar zit de échte fraude. *Follow the Money* is nu al ruim een jaar onderzoek aan het doen waar de vier miljard aan besteed worden en waarom gemeenten zeggen twee miljard tekort te komen. Dan blijkt dat vele, veelal kleine, ‘zorgverleners’ wel erg hoge winsten maken en zichzelf, via onduidelijke constructies, hoge salarissen en winstuitkeringen uitbetalen. Ja, ja het verdienmodel zit overal, meestal over de rug van de zwakkeren. Hopen dat ze door mijn bijdrage niet gaan bezuinigen op het Sociaal Domein... de bodem van de put is al in zicht.

1 maart 2021

Economisch gezien is corona een drama. Veel bedrijven staan op de rand van de afgrond. Het is vandaag 1 maart 2021... één jaar corona-ellende. Maar voor een aantal bedrijven zijn dit juist ‘de gouden tijden’, in het bijzonder voor de supermarkten. De horeca zit dicht, dus een groot deel van deze omzet komt in de kassaladen van de supermarkt. Er gaan stemmen op dat de ‘profiteurs’ van de coronacrisis extra coronabelasting te laten betalen. Daar heb ik persoonlijk een beetje moeite mee: zij hebben hier niet om gevraagd, en hoe meer winst je maakt, hoe meer belasting je al betaalt. (tenminste: daar ga ik nog even vanuit!) Maar... ik kom zelf uit de supermarktbranche. Normaal is in januari/februari de jaarlijks terugkerende ‘prijzenoorlog’. Het valt me op dat het nu wat minder agressief is met de aanbiedingen. Het bekende *“Hamsteren!”* van Albert Heijn ben ik nog niet tegengekomen. Waarom zou je gooien met korting als je het tegen een hogere prijs tóch wel verkoopt. Maar wat ik helemaal ernstig vond was het volgende bericht: *“Albert Heijn legt leveranciers een boete op als zij door corona minder goederen leveren dan de keten besteld heeft, schrijft [Het Financieele Dagblad \(FD\)](#). Volgens de krant, die de nieuwe leveringsvoorwaarden heeft ingezien, heeft de supermarktketen epidemieën en pandemieën uitgesloten van overmacht. Ook zouden overheidsmaatregelen zoals een avondklok niet als excuus dienen. AH kan al een boete opleggen als een leverancier 98 procent of minder van de bestelde hoeveelheid levert, of als 1 procent van de producten niet leverbaar is. De boete kan oplopen tot 80 procent van de waarde van de order.”*

Van dit soort berichten gaan mijn haren recht overeind staan. Er is maar één woord voor: machtsmisbruik! Even met mijn kruideniersverstand. Een leverancier van groenteconserven levert een vrachtwagen vol met potten doperwten, sperziebonen, bruine bonen, enzovoort. De waarde van deze vracht is € 100.000. Bij deze order zitten geen worteltjes, die wél besteld zijn. Dus theoretisch zou de boete € 80.000 zijn! Er is vaker geschreven over de macht van het grootwinkelbedrijf. Boeren die qua prijs niet normaal kunnen produceren, broodbakkers die een brood moeten leveren onder de € 1, fabrikanten die grof geld moeten betalen om een plekje in het schap te krijgen, grof geld moeten betalen voor een afbeelding op de folder, enzovoort.

Er is veel veranderd in supermarktland in vergelijking met mijn tijd, twintig jaar geleden. Er zijn nog slechts vijf grote spelers op de markt van maar liefst 45 miljard per jaar. De kleinere ondernemers en fabrikanten kunnen hier niet tegenop. Of de consument daar van profiteert, vraag ik mij af. Ik denk eerder de aandeelhouders... Ik las net: *"Voor het hele jaar denkt Ahold Delhaize nu dat de winst per aandeel tussen de 25 en 30 procent zal stijgen."* De lezer mag zelf zijn conclusie hieruit trekken.

15 maart 2021

Zoals eerder in dit boek beschreven: de afstand tussen de maatschappij en de leefwereld van mensen in de bijstand is enorm. Ik hoop dat door corona deze twee werelden dichter bij elkaar komen. De TOZO-regelingen hebben als basis de Bijstandsregels/Participatiewet. Maar dan véél eenvoudiger, minder voorwaarden, makkelijker toegankelijk. Vanaf het begin was de grootste klacht van veel TOZO-ontvangers dat de uitkering zo laag is. Nou... kom dan in de werkelijke wereld van bijstandsgerechtigden! Dat de uitkering té laag is ondervinden honderdduizenden al vele, vele jaren. Daarbij, zoals eerder gezegd, de meeste zzp'ers hebben hier nooit voor betaald! Dus jullie krijgen geld uit de pot, waarin je zelf nooit iets aan hebt bij gedragen.

Ik kom het volgende bericht tegen: *"Partners van zelfstandigen betalen door coronasteun extra belasting."*

Mijn conclusie: dat is logisch! In het artikel doet een echtpaar hun beklag dat de TOZO-uitkering wordt opgeteld bij het inkomen van de echtgenote. Dus moet zij nu meer inkomstenbelasting betalen. Er wordt natuurlijk schande over gesproken.

Boekhouders, belastingadviseurs en belangenbehartigers van zzp'ers krijgen er veel ongeruste telefoontjes over. "Het was toch een uitkering voor de zelfstandige?", zegt Peter van den Bunder van de Kunstenbond. "Erg gek dat het nu ineens bij het inkomen van je partner wordt opgeteld."

Nogmaals: logisch! Welkom in de wereld van de Bijstand/Participatiewet. Het inkomen van de echtgenoot wordt altijd meegerekend in de bijstand. Daarbij hebben jullie nog mazzel, want normaal wordt het inkomen van de echtgenoot direct van de uitkering afgehaald. Stel: de man komt in de bijstand en de vrouw heeft een bijbaantje van € 500 per maand. Rekensommetje: Bijstand € 1.600 netto minus de € 500 van mevrouw is € 1.100. Ik begrijp uit het voorbeeld van dit bericht dat 'slechts' de helft van het inkomen van de partner wordt meegenomen door de Belastingdienst. *"De man van Natasja - haar echte naam is bij de redactie bekend - is zelfstandig kok. Hij kreeg die maximale uitkering. In de belastingaangifte wordt nu de helft daarvan toegekend aan Natasja: 2.517 euro bruto. Over dat bedrag moet ze nu 833 euro belasting betalen. Zoals het spelletje door het kabinet verkocht is bij de aankondiging van de steun, zo werkt het dus niet helemaal. Dat blijkt nu."*

Niemand heeft gevraagd om de corona-ellende, maar misschien is het wel goed dat duizenden mensen, tijdelijk, het moeten doen op bijstandsniveau. Dat klinkt misschien hard, maar dit is wel *the real world*... Ik begrijp de slapeloze nachten, het niet kunnen betalen van rekeningen, misschien de auto moeten verkopen, zelfs je huis, naar de voedselbank, geen nieuwe kleding, niet op vakantie,

enzovoort... maar dat geldt al jaren als je in de bijstand zit. Daarbij, hoop ik, dat het voor de meeste TOZO-gebruikers maar tijdelijk is. De meeste mensen IN de bijstand, komen er niet meer UIT.

Nog zo'n bericht waarvan ik denk: hoe kan dit?

"77.000 ondernemers vragen nieuwe NOW-loonsteun aan. Daarmee ligt het aantal aanvragen iets onder de vorige periode, die liep van oktober tot en met december. Toen werden er 81.000 aanvragen ingediend. In de eerste periode kwamen er meer dan 140.000 aanvragen binnen."

In de NOW-loonsteun zitten maar twee simpele regeltjes: ten eerste moet de omzet met meer dan 20% gedaald zijn én ten tweede mag de loonkostenpost niet gedaald zijn (want dan heb je tóch personeel ontslagen).

Op mijn vraag: hoe kan dit? Hoe kunnen er eerst 140.000 bedrijven een aanvraag indienen, en een paar maanden daarna iets meer dan de helft, namelijk 77.000.?De corona-ellende duurt al meer dan een jaar... zou het kunnen zijn dat teveel bedrijven geld hebben ontvangen?

In datzelfde artikel staat: *"Meer dan 20.000 bedrijven hebben inmiddels bericht gehad dat ze te veel hebben ontvangen en dat ze moeten terugbetalen. Vanaf vandaag start UWV met het berekenen voor de tweede periode NOW, die liep van juni tot en met september. Ook voor de eerste periode moeten er nog tienduizenden berekeningen worden gemaakt en dus gaan nog meer ondernemers bericht krijgen dat ze moeten betalen."* Hier wordt natuurlijk schande over gesproken, niet omdat bedrijven teveel geld hebben ontvangen, nee, omdat ze moeten terugbetalen.

De branchevereniging voor winkeliers, INretail, vindt dat UWV bij het maken van die eindafrekeningen te veel de regels volgt. "Het is enorm triest dat er voor uitzonderingsgevallen geen maatwerk geboden wordt", zegt een woordvoerder.

Ik wil best mee met de bezwaren. Maar maatwerk leveren voor 140.000 bedrijven is bijna onmogelijk. Daarbij ga ik er vanuit dat de aanvragen NOW zijn gedaan door accountants, registeraccounts, boekhouders, fiscale adviseurs, de Zuidas, enz. Die zijn niet van gisteren en weten dondersgoed hoe regeltjes/wetgeving in elkaar zitten. Vaak onder het motto 'we zien wel waar het schip strandt.' Dit alles gaat 'natuurlijk' een juridisch gevecht worden, een gevecht van jaren. Intussen zijn er waarschijnlijk miljarden uitbetaald aan bedrijven, die er achteraf, geen recht op hadden. Zet dit eens tegenover de mensen die uit nood een bijstandsuitkering moesten/moeten aanvragen...

18 maart 2021

Ja, hoor... eindelijk staat de TONK aanvraag op de gemeentewebsite. En ja hoor, niet alleen voor zzp'ers/DGA's. Zoals eerder geschreven, de ingangsdatum was 1 februari, verplaatst naar 1 maart en vanaf 17 maart staat het op de site. Zoals beloofd zou ik mijn op- en aanmerkingen delen met de ambtenaren van mijn gemeente. Ze kennen me, ik wil nog wel eens kritisch zijn. Nou, daar gaan we:

"Opmerkingen:

- Helaas, moeilijk vindbaar op de homepage. TONK zit in de banner, je moet 'm bij toeval voorbij zien komen.

- Persoonlijk vind ik het best ingewikkeld in elkaar zitten, veel tekst en voorwaarden. Ik heb me niet via DigiD aangemeld, dus weet niet of het dan duidelijker wordt.

- Kan TONK aanvragen alleen via DigiD? Niet via een te downloaden formulier? (zie bijlage). Bij de aanvraag TOZO zijn veel gemeenten de fout ingegaan om alleen aanvragen via DigiD goed te keuren, zonder ID kaart of paspoort. (Iedere 'criminele' boekhouder kon dit doen voor meerdere klanten, daarbij was TOZO-1 een gift... dus dat geld zien we nooit meer terug). Niet iedereen is digitaal onderlegd.

Met dank, door mijnoverheid bij de voedselbank - Gerard Sangers. - hoofdstuk 24. Coronacrisis blz. 19

- Ik kon geen link vinden van TONK bij aanvraag Bijzondere Bijstand.
- Op een site zag ik een handige rekentool. Misschien te gebruiken. Maar deze kan eenvoudiger en rekencellen beveiligd. Zie bijlage.
- Vermogen: Onze gemeente; u heeft een **éénpersoonshuishouden** en middelen tot (maximaal) € 31.340 per jaar of een **meerpersoonshuishouden** en middelen tot (maximaal) € 62.680 per jaar.

Bijvoorbeeld de volgende gemeente: We spreken over onvoldoende geldmiddelen als een alleenstaande minder dan € 6.295 aan geldmiddelen heeft of gehuwden en samenwonenden minder dan € 12.590.

Vreemd... iemand die ruim € 60.000 aan vermogen heeft, kan toch zijn kosten betalen? Zowel de TOZO als de TONK zijn gebaseerd op de Participatiewet/Bijstand.

- Ik hoop dat de TONK info ook in de krant komt en dat alle betrokkenen zijn geïnformeerd."

Zo dat was weer even een kritische noot.

Ben ik nu zo 'slim'... of is het bewust? Bewust de rechten van burgers ingewikkeld en moeilijk vindbaar maken? Het is natuurlijk wettelijk verplicht, maar gemeenten willen plichten nog wel eens onderstrepen, maar zijn bang dat rechten geld gaan kosten. Maar oké, dat is mijn gedachtekronkel.

Op de mail werd de volgende dag al gereageerd:

"Goedemorgen Gerard,

De tips en aandachtspunten heb ik doorgespeeld naar de betrokken collega's.

Ons college heeft besloten om ook mensen met een bepaald vermogen in de gelegenheid te stellen gebruik te maken van de TONK, dit is een beleidsvrijheid die de gemeente heeft. De afweging die gemaakt is, is dat ook voor mensen met een vermogen kan gelden dat zij door de crisis geconfronteerd worden met noodzakelijke kosten die zij door een ernstige terugval in het inkomen niet langer vanuit hun inkomen kunnen betalen. De afweging of zij dit dan eerst vanuit hun eigen vermogen moeten betalen, is een politieke keuze. Ambtelijk hebben wij de voor- en nadelen van diverse varianten geschetst. Gemeenten gaan hier verschillend mee om. Met vriendelijke groet,"

In eerste instantie dacht ik... laat maar. Maar het zat me niet lekker, wat een vreemd argument om het vastgestelde vermogen nu in eens met vijf keer te verhogen. "Dat ook met mensen met vermogen..."

Zoals de lezer weet, is het schrijven van deze verhalen voor mij het therapeutische 'van mij afschrijven'. Dus toch maar gereageerd:

"Goedemorgen,

Ik zat even in twijfel om te reageren op onderstaande. B&W heeft besloten en jullie dienen uit te voeren. Wie ben ik om de professionals tegen te spreken?

Maar toch. Zoals in mijn opmerkingen gezegd: zowel de TOZO als TONK is gebaseerd op de Participatiewet.

Wat mij irriteert is hoe 'makkelijk' zelfstandigen/DGA's aanspraak kunnen maken op regelingen en hoe moeilijk het is voor de werknemers met flexcontracten en/of nulurencontracten, die alleen nog maar de 'nooduitgang' van Bijstand hebben. Dit wé onder de strikte/strengere regels van de Participatiewet. Werd in TOZO-1 het inkomen van de partner niet meegeteld, waren de eerste drie

maanden een gift, terwijl dit voor een aanvraag Bijstand wél meetelde. Oké, dat heeft Den Haag besloten.

Nu, met de TONK, heeft de gemeente beleidsvrijheid. Maar zoals jullie zelf in de krant zetten: de TONK is gebaseerd op artikel 35 van de Participatiewet.

Onverminderd paragraaf 2.2, heeft de alleenstaande of het gezin recht op bijzondere bijstand voor zover de alleenstaande of het gezin niet beschikt over de middelen om te voorzien in de uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan en deze kosten naar het oordeel van het college niet kunnen worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoelage, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm, waarbij artikel 31, tweede lid, en artikel 34, tweede lid, niet van toepassing zijn. Het college bepaalt het begin en de duur van de periode waarover het vermogen en het inkomen in aanmerking wordt genomen.

Gedane zaken nemen geen keer. Ik ben geen jurist. Ik verwacht ook geen reactie op deze mail. Maar misschien is het verstandig om na te gaan, waar het advies om het vermogen met vijf keer te verhogen ten opzicht van de bijstandsnorm vandaan gekomen is. Wie hebben dat bedacht? Alweer is mijn conclusie: de afstand tussen de systeemwereld en de leefwereld van mensen. Toch?

Mijn grootste zorg. Ná corona gaan we de rekening opmaken. En dan blijkt dat er door TOZO/TONK een begrotingstekort is. Dus gaan we bezuinigen op het Sociaal Domein. Dit terwijl het geld in verkeerde portemonnees terecht gekomen.

Ik hoop dat jullie mijn kritische noot niet kwalijk nemen. Maar helaas worden mijn opmerkingen en waarschuwingen steeds meer bevestigd in de media... een roepende in de woestijn.

Al met al, een fijn weekend."

Ik had geen reactie verwacht, maar... binnen een uur:

"Zou zo maar kunnen dat je weer gelijk krijgt of hebt Gerard! Jij ook goed weekend!"

Met vriendelijke groet,"

Ja, wat moet je daar nu mee? Ik krijg gelijk, maar er verandert niets in het systeem, de manier van denken. Bekend verhaal, dat zit niet alleen bij de overheid, maar ook bij bedrijfsleven en organisaties. Toevallig had ik in die week een ZOOM-meeting met als thema: Ze luisteren niet ...

Een deelnemer deed haar verhaal: "Mijn vak is, al 23 jaar, gedetineerden te begeleiden naar de maatschappij. Als het dan meer dan twee maanden duurt om een uitkering aan te vragen, is het toch logisch dat mensen terugvallen in de criminaliteit? Er wordt niet naar de werkvloer geluisterd. Bijna iedere vijf jaar komt er wel weer nieuw beleid, pilots, instructies, omdat men 'problemen' heeft ontdekt. Ja, ja, problemen waarvoor wij, de werkvloer, al vijf jaar geleden hadden gewaarschuwd! De oplossing? Al die managers, 'hoogopgeleiden', eerst minimaal een jaar mee laten draaien op de werkvloer, alvorens ze achter hun bureau mogen gaan zitten. De meeste van mijn collega's geven de strijd op... laat maar, het helpt toch niet. Dan hebben ze aan mij een verkeerde, alhoewel ik ook niet alles zeg, wat ik denk... ik wil mijn baan niet kwijt."

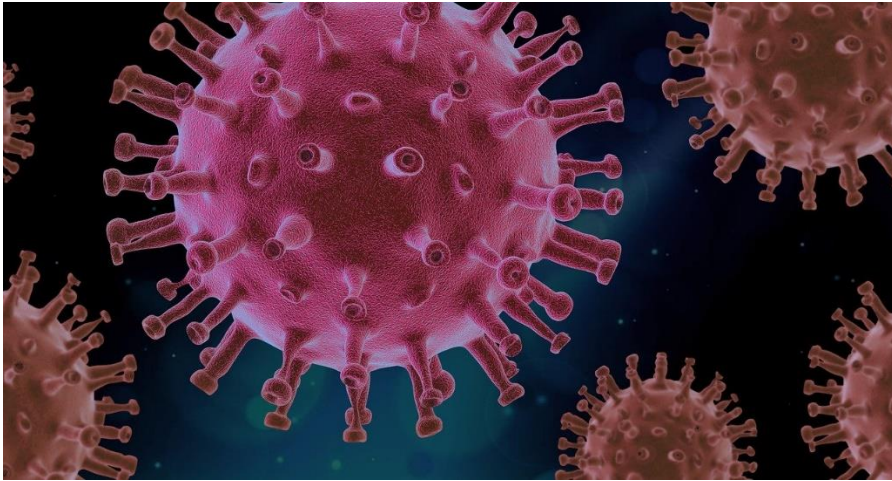
Ik heb al zo vaak gezegd; het kan simpeler, efficiënter, goedkoper en menselijker. Maar ja, **ze luisteren niet!**

30 maart 2021. In de plaatselijke krant een artikel met de koptekst; **Gemeente keerde via TOZO vorig jaar 3,3 miljoen euro uit aan ondernemers.**

In mijn berekening kwam ik uit op € 3.150.000,00. Nou, dan zit ik er toch niet ver naast. TOZO-1: 781 aanvragen, TOZO-2: 93 aanvragen, TOZO-3: 140 aanvragen. Ik blijf het vreemd vinden en vraag me af waar die 3,3 miljoen terecht gekomen is. Toch steeds meer de bevestiging: in de verkeerde portemonnee? Deze 3,3 miljoen is bijna vijftig procent van wat onze gemeente begroot aan

Met dank, door mijnoverheid bij de voedselbank - Gerard Sangers. - hoofdstuk 24. Coronacrisis blz. 21

bijstandsuitkeringen van de ruim 500 mensen hier die moeten leven van het sociaal minimum, dus grotendeels in armoede. Maar ja, wat moet ik met deze 'wetenschap'?

Uit het boek: [MET DANK, DOOR MIJNOVERHEID BIJ DE VOEDSELBANK](#), Gerard Sangers.

Gerard is van mening dat basisinkomen een goede oplossing is om de problemen die hij in het boek schetst aan te pakken.

[Zie hier voor meer informatie over het boek en voor de reeds gepubliceerde delen op de website van Basisinkomen Nederland.](#)

Zie ook de website [Te gek voor woorden](#).

Copyright © 2021 Gerard Sangers

Niets uit deze tekst en het boek mag worden veelevoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het is wel toegestaan dit gehele bericht zonder wijzigingen te delen.